

DEBAT OM ROCK

Kære Kim Helweg-Mikkelsen.

Det er lidt nedslående at læse din omtale af Politikens Rockleksikon (P.R.) i Modspil nr. 3. Nedslående fordi du stort set skriver om en anden bog end den, du har siddet med i hænderne.

P.R. er og har hele tiden været tænkt som en lødige og rimelig objektiv håndbog for den, der søger regulære facts om rocken og dens udøvere. "Det er et enormt opbud af oplysninger, man præsenteres for", skriver du. Ja, det er sandelig også meningen, og for at få så mange data og personer med inden for de af forlaget afstukne rammer, var det ganske enkelt nødvendigt på forhånd at aftale, at personlige vurderinger så vidt som muligt skulle holdes udenfor.

Du undrer dig over, "at redaktionen ikke har gjort sig sin målgruppe mere bevidst, end den har". Videre skriver du, "at det (P.R.) skal tilpasses den modtager, som skal bruge det, d.v.s. tage højde for dennes forudsætninger". Det lyder jo godt, og jeg tror da gerne, at I på Modspil både har gjort jer jeres målgruppe bevidst og har tilpasset stoffet derefter. P.R. er - og det kan ikke understreges nok - en håndbog, et opslagsværk, og stoffet er tilpasset herefter. P.R. henvender sig i al beskedenhed både til folk, som "ikke har nogen specielle forudsætninger indenfor dette område", men også til folk der ved det hele, men blot har brug for korte, hurtige og kontante opslag skrevet på tydeligt dansk. Det henvender sig såmænd også til musiklærere, men mon ikke de nok så meget savner en anden type bøger, nemlig bøger om at undervise i rytmisk musik? P.R.s læsere ud-

gør sikkert en broget forsamling, akkurat som rocken og dens folk.

Du synes endvidere, at det er et "tyndt grundlag" at udgive P.R. på, blot fordi man skønner, der er et "savn/behov" for det. Der kan jeg slet ikke følge dig. Jeg er til daglig bibliotekar og ved, at der hver dag er behov for ajourførte håndbøger af P.R.s type. Eller er det måske heller ikke grundlag nok?

P.R. er altså ikke og har ikke på noget tidspunkt været tænkt som det, du så gerne vil have det til at være, nemlig et historisk-socialt-sociologisk rockopslagsværk. Og jeg tror, det ville blive urimeligt svært at gennemføre et sådant projekt inden for et leksikons stramme rammer. Hertil har de sociale og sociologiske problemer alt for mange og sammensatte facetter. I hvor høj grad har f.ex. musikbranchen påvirket de færdige produkter? Det kan der skrives hele bøger om (Hellqvist:Ljudspåren förskräcker ; Chapple/Garofalo:Rock 'n' Roll Is Here To Pay). Nok ville en kortfattet historisk-social indledning være nyttig, men i al sin kortfattetthed ville den netop kun skrabe overfladen. Det, du søger, bør snarere formidles som en samling artikler i bogform, som en rockhistorie med tilknyttet biografisk afsnit (Rander/Sandblad: Rockens roll) eller som en sociologisk rockhistorie (Frith:The Sociology of Rock).

Som anmelder bør man holde sig for god til i hovedsagen at kritisere en bog for det, den ikke er og i stedet koncentrere sin energi og rette sin kritik mod det, bogen er eller prætenderer at være.

At det iøvrigt står skralt til med din egen viden om gospel, afslører du selv. "Hvorfor står der ikke engang, at det (gospel) er en sort amerikansk tradition", skriver du. Det står der heldigvis ikke, og det ville også være noget af en tilsnigelse at skrive. Der er nemlig også en lang og traditionsrig hvid gospeltradition i USA, og blandt de rocknotabiliteter, som bl.a. har hentet inspiration der, behøver man bare at nævne Elvis og Jerry Lee Lewis.

Du kunne da også sætte dig ned sammen med resten af Modspils medarbejderstab og skrive et historisk-socialt-sociologisk rockleksikon. Det ville i givet fald blive det første af slagsen, og jeg lover dig, at jeg ihvertfald nok skal lade være med at anmelde det som et gement historisk rockleksikon.

Ordlisten er i overensstemmelse med resten af P.R. Hvis du havde læst indledningen, ville du have bemærket flg: "Udtrykkene er oftest alene forklaret ud fra deres betydning i rocksammenhæng". Ordlisten skal ikke "leve op til" noget i hverken historisk og slet ikke i social henseende. Du er stadig alt for fixeret på din egen ønsketækning. Derfor kan og skal ordlistens opslag på gospel heller ikke leve op til dine fordringer.

Kære Jørgen Bennetzen

OK. Det var måske lidt firkantet sat op. Jeg kunne godt have skrevet noget om den faktiske brugsværdi Rock har. Det er jo den eneste rock-opslagsbog på det danske marked og som sådan er den jo ret vigtig. Men jeg synes stadigvæk, at min kritik er berettiget. Det, at der dels mangler en overordnet social forståelse af rock som helhed i bogen, og at der dels mangler nogle beskrivelser af de forskellige musikalske retninger indenfor rock, er for mig at

Men det er da klart, at ingen sorte musikere er u-påvirkede af gospel. Det er elementær rockviden, men det vil både her og i P.R.s ordliste blive for omfattende at komme ind på. Læs i stedet Heilbut: The Gospel Sound eller Jones:Blues People.

Du citerer noget fra min artikel om Chuck Berry. Jeg synes jo ellers nok, netop den artikel indeholder en smule af det, du så gerne vil have.

"Berrys tekster definerede det nye hvide teenagepublikum. Han inddrog netop deres virkelighed og livsstil i sine sange... Berrys tekster var ikke politisk kontroversielle, men i høj grad en accept af den unge amerikanske uforpligtende livsstil"(s.llo-lll). Jeg kan da godt afsløre, at det krævede en vis indsats fra min side at få de linjer med. Det lykkedes, fordi Chuck Berry er, nå ja, Chuck Berry.

Iøvrigt mener jeg, at samtlige P.R.s medarbejdere har en udmærket samfundsmæssig forståelse af rocken. Det fik de bare ikke besked på at skrive noget om.

De bedste hilsner
Jørgen Bennetzen
Wienerbyen 4
2830 Virum.

se en betydelig mangel. Nu kan man jo hævde, at leksikonformen i sig selv ikke muliggør en inddragelse af disse områder. Men så synes jeg, man ukritisk har overtaget leksikonformen fra den borgerlige tradition. Hvis man med en bog som Rock kun har til formål at poste data i hovedet på folk, bliver resultatet også derefter. Rockhistorien kommer til at fremstå som en række af navne på mere eller mindre kendte rockstjerner, uden at deres indbyrdes musikal-

ske relationer og deres sociale og musikalske forudsætninger bemærkes i nævneværdig grad. Og i denne sammenhæng har forlaget Politikens udgivelsespolitik klart fremstået som et grelt eksempel. Tænk på Hvem Hvad Hvor-bøgerne, hvor man fx finder et to-bindts leksikon med biografier over klassiske komponister. Det er ultrakorte artikler, man finder i disse bøger, og hvis man ikke lige kun er interesseret i hvornår den og den komponist blev født og døde, og hvilke værker den pågældende komponist lavede, må man nærmest betragte disse bøger som ubrugelige. Det er ikke svært at se, at Rock er lavet ud fra de samme idealer, som lå bag det klassiske opslagsværk, selvom resultatet unægteligt er blevet noget bedre. Det er her vigtigt at forstå, Politikens Forlags udgivelsespolitik for opslagsværker ikke er en guddommelig fastsat form. Man kan sagtens lave noget på andre måder, som åbner muligheder for at inddrage de aspekter (musikalske og sociale), som binder stoffet sammen. Jeg vil i denne forbindelse nævne to andre opslagsbøger, som i formen adskiller sig fra Politikens Rock. Det tyske Rock-lexikon (ro ro ro, 1973) adskiller sig

fra det danske leksikon ved at have en 13-siders indledning, som giver en udmærket overordnet historisk orientering, der gør det muligt for læseren at knytte de forskellige opslagsemner an til de forskellige musikalske traditioner. I det engelske Encyclopedia of Rock 1955-75 (Aquaris Books, 1977) har man delt stoffet op i 3 dele: 1) The Age of Rock'n Roll, 2) The Music Revolution og 3) Sound of the Seventies. Leksikonnet udmærker sig ved gode fyldige artikler med integreret ordliste. Her er man selvfølgelig på røven, hvis man ikke kan rubricere det emne, man vil slå op. Men de to bøger viser, at leksikonformen absolut er en variabel størrelse. Efter min mening behøver en forholdsvis kort historisk indledning ikke "kun at skrabe overfladen". Det er et spørgsmål om at disponere stoffet således, at indledningen og de forskellige opslagsemner supplerer hinanden (at de generelle og overordnede oplysninger kan knyttes til hvert enkelt opslagsemne). Jeg synes ikke, at disse indvendinger er urimelige i forbindelse med en anmeldelse af Rock.

Kim Helweg-Mikkelsen